

ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗ

на законодателната рамка на политиката за регионално и местно развитие с фокус върху проблемните области, които ограничават участието на гражданите в процеса

София, 27 март 2015 г.

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

www.ngogrants.bg

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

www.ngogrants.bg

Настоящият доклад е разработен от авторски екип, включващ:

Васил Ленчев - Експерт анализи и проучвания
Николай Желязков – Експерт Институционална координация
Здравко Сечков – Експерт Регионално развитие
Александър Михайлов - Експерт Местно развитие
Светла Колева - Експерт Социология
Демир Деянов - Експерт Гражданско участие
Росица Райчева - Експерт Медии

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Регионална асоциация за развитие и иновации - Мизия и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

www.ngogrants.bg

1. политики

Политиката (от старогръцки: *πολιτικός*), е умението да се управлява и да се осъществява организиран контрол над населението и системите. Този процес може да се изразява в начина на получаване или поддържане на подкрепа за общи или обществени действия. Макар, че обикновено терминът се прилага за правителствата, политиката се наблюдава при всички човешки групови взаимодействия, включително корпоративни, академични и религиозни.

Политиката предполага разнообразие от възгледи, ако не относно крайните цели, то поне относно най-подходящите средства за постигането им.

Значенията на термина „политика“ могат да се обобщят в две групи. Първата се свежда до поддържане и провеждане на определен курс от действия чрез вземане на решения, които включват тактика, стратегия, цел и други. Втората се свежда до взаимоотношенията на големи социални групи, в които те изразяват и отстояват интересите си. В политиката основна е също така връзката между политиката и властта.

Методите, които се използват в политиката включват рекламиране на собствените политически възгледи сред хората, преговори с други политически групировки, създаване на закони и упражняване на сила, включително война срещу опоненти. Политиката се упражнява върху широк кръг социални нива, от кланове и племена на традиционните общества, минавайки през модерните местни власти, фирми и институции и се стигне до суверенни държави и международно ниво.

В съответствие с предназначението си, политиката има редица основни функции:

- изпълнение на интересите на социалните групи, които имат значение от гледна точка на властта.
- регламентиране и оптимизиране на процесите и взаимоотношенията, които съществуват в обществото, както и на условията, при които се осъществяват труд и производство.
- осигуряването както на приемственост при развитието на обществото, така и на приемането на нови модели на еволюцията му (т.е. иновации).

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

- рационализиране на отношенията между хората в социума, смекчаване на противоречията в обществото и търсенето на разумни решения при възникнали проблеми.

Класификацията на видовете политика се осъществява въз основа на няколко признака:

- според целевите сфери на обществата: икономическа, социална, научно-техническа, военна и т.н.
- според направлението или мащаба: вътрешна и външна.
- според съдържанието и характера: прогресивна, реакционна, научно-обоснована и волунтаристична.
- според субектите: политика на глобалното общество, на държавата, на организацията и т.н.

1.1. Формиране и изпълнение на политики

България се намира в етап, в който е от особена важност формирането и изпълнението на последователни политика за регионално развитие. Главното предизвикателство се изразява в това да бъде намерен баланса между приоритетите на общини, области и планови региони и най-важните за тях проблеми за решаване. В същото време при формирането на политики е необходимо да се съблюдават и спазват основните принципи на Европейската регионална политика.

Ето защо в рамките на процеса на формирането на политиката и в следствие при осъществяването им е от особено значение изграждането и институционалното укрепване на структурите на всички нива, работещи в тази сфера.

1.2. Политики за регионално развитие

Регионалното развитие на всяка страна се отличава със своята неповторимост и уникалност. Причината за това е обективно съществуващото многообразие - на природния комплекс, изключителността на местоположението на всяка територия и акватория, големите пространствени контрасти в разпределението на населението, стопанството и културно-обслужващите дейности. Тези различия предопределят и генерират териториалните диспропорции (неравновесия) в социално-икономическото,

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

културното и екологичното развитие и налагат необходимостта от извършване на системни научни изследвания, стратегическо планиране и обосновани и ефективни управленски практики на регионалното развитие. Политиките за регионално развитие традиционно се изследват от редица научни направления – географски, демографски, икономически, социологически, екологични, културни и геополитически. Особеност на регионалните политики е, че териториалността предопределя подхода и специфичните методи на отделните изследвания. Една част от тях са секторни (отраслови), а други се определят като функционални (комплексни). Интегрирането на отрасловите и функционалните изследвания се реализира в основната сфера на националното стопанство дефинирана като регионално развитие и регионална политика

Началото на управленска (институционална) регионална политика в Европейския съюз тогава Европейска общност) се поставя през 1975 г. с учредяването на Европейски фонд за регионално развитие. Следователно в Европейската общност първо се създава финансовата институция и се осигуряват ресурсите за провеждането на определена политика.

Целта е чрез целево финансиране да се регулира процеса на развитие на регионите, да се ограничават и преодоляват териториалните неравновесия и да се формират като генератори на управленски практики при реализацията на инициативите на Общността. Друга особеност е, че още тогава регионалната политика се налага като основен приоритет в развитието и решаващ фактор за подпомагане на местното самоуправление.

Регионалната политика в Европейския съюз се извършва чрез използването на два модела: първият, определян като изравнителен (компенсационен), чрез който се осигурява допълнителна помощ за страната, приета в съюза и понесла определени загуби, като са създадени две подпомагащи програми (STAR и PEDIP); и вторият модел характеризиран като преразпределителен, осигуряващ по-равномерно разпределение на ресурсите за икономически растеж по райони и страни. Практическото продължение на този модел е създаването на структурни фондове, а през 1993 г. и Кохезионния фонд към Европейския съюз.

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

Регионалната политика на Европейския съюз се провежда на равнище райони (региони), като са утвърдени три групи региони: първата - региони, които са обект на управленска политика пряко от ЕС (Южна Италия, източните германски провинции, а също и страни - Португалия, Гърция); втората - региони на национално равнище (например шестте райони за планиране в България); и третата - целеви (функционални), която обединява изостанали селски райони, депресивни индустриални райони, изостанали пригранични територии и др. Смисълът на тази класификационна схема е да се изведе по-съизмерима районна (регионална) подялба на страните от Европейския съюз. Между страните от ЕС обаче съществуват огромни регионални контрасти, които оказват ограничаващо и задържащо влияние на развитието - например във Великобритания, Франция, Гърция регионите са утвърдени историко-географски територии със стари традиции и засебеност; в Скандинавските страни - регионалната политика се осъществява чрез обединяването на няколко общини в един регион; във федералните държави съществуващите териториални структури улесняват политиката и управлението на регионално развитие (например Белгия, Австрия, Германия). През последните години (след 1997 г.) в Европейския съюз с променлив успех протича подготовката за приемането на Европейска харта за регионално самоуправление. Целта на този закон е да синхронизира и координира политиката на задълбочаване на процеса на децентрализация и субсидиарност на управлението.

Специален анализ заслужават формите на регионално сътрудничество между страните от ЕС (общо 4 форми, като 3-та включва инициативи между отделни региони в рамките на многонационални програми за сътрудничество, включително и трансгранично сътрудничество). Важна особеност е, че оперативното управление на отделните програми от предприєдинителните фондове се реализират по конкретни мерки и райони. Това е една от причините за поставените императивни изисквания при разработването и дефинирането на визията, приоритетите и мерките за развитие, дефинирани в областните стратегии, регионалните планове за развитие и общинските планове за развитие в страната.

Регионалната политика е една от най-динамичните и най-чувствителните сфери на държавното управление. Въпреки общото желание за по-бързо преодоляване на

различията в качеството на живота на хората в административно-териториалните и териториалните единици на страната, анализите установяват, че те се задълбочават и изострят. Този процес се съпровожда с непрекъснато увеличаване на разходите на финансови ресурси, разширяват се формите на съпътстващо финансово подпомагане, увеличава се контролът върху усвояването на ресурсите и използваните управленски практики, но положителни резултати се постигат за твърде продължителен период от време - обикновено за едно или две поколения. Ето защо регионалната политика е сложен процес, с поливалентно и функционално съдържание, който се реализира при дефицит от време и в уникална среда. Главната цел на тази политика е да се използват далновидно и ефективно предимствата и ресурсите на територията, както и възможностите на човешките ресурси, за да се повишава качеството на живота им. От такава позиция прилагането на универсални модели за регионално развитие е изключително сложна и трудна задача. Тя не може да се осъществява рутинно, на основата само на известни и традиционни управленски практики. Възможни са добри и ефективни решения при условие, че много детайлно се познават структурните и функционалните особености на всяка част (селище, община, област, район за планиране) от националната територия и процеса на съподчиненост и координираност на политиките при изпълнение на държавните приоритети. Освен това ефективна регионална политика не може да се реализира напълно само с финансови ресурси и разработване на проекти (дори и на равнище райони за планиране и мерки за приоритетно изпълнение в тях) (Например през 80-те години на миналия век в страната се прие за изпълнение първата регионална програма “Странджа-Сакар” при едно сравнително добро финансиране, но без положителни резултати). Една от основните причини за това е доминирането на административно-ведомствените подходи, непълното използване на резултатите от научните изследвания и подценяването на възможностите на органите на местната власт при реализацията на програмата.

Държавната политика за регионално развитие създава условия за балансирано и устойчиво интегрирано развитие на районите и общините в България. Насочена е към намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия в степента на развитие и подпомагане процеса на икономическо, социално и териториално сближаване в рамките на ЕС. В съответствие с приемането на нов закон за

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

регионалното развитие (през 2004 г.), в България са приети 264 плана за развитие на общините, 28 стратегии за развитие на областите и 6 плана за развитие на статистическите райони. Паралелно с това бяха разработени и приети Национална стратегия за регионално развитие, Национален план за развитие и други планови програмни документи. Една от главните задачи на тази значителна по своите мащаби дейност е по-ефективното усвояване на финансовите ресурси от програми на ЕС, а след редовното ни членство и ресурсите от Структурните и Кохезионния фонд. Всъщност с това допълнително финансово подпомагане от ЕС се реализира общата регионална политика - на преразпределение на ресурсите по райони и страни (постигане устойчивост на процеса регионално развитие) и изравняване на развитието чрез целево финансиране (постигане на устойчиво и балансирано развитие) на страните-членки.

Стратегическото планиране на регионалното и местно развитие обхваща система от нормативно регламентирани документи, с цел постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и висока заетост. Министърът на регионалното развитие и благоустройството дава методически указания за разработването на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие и организира изработването на Националната стратегия за регионално развитие и регионалните планове за развитие.

1.3. Политики за местно развитие

Основната роля на политиките за местно развитие е да се изгради икономическия капацитет на даден район, за да се подобри неговото икономическо бъдеще и качеството на живот за всички. То е процес, чрез който партньорите от обществения, частния и неправителствения сектор работят колективно за създаване на по-добри условия за икономически растеж и създаване на работни места.

Всяка общност се отличава със специфични местни условия, които засилват или намаляват потенциала за местно икономическо развитие и именно тези условия определят относителните предимства на общината по отношение на способността му да привлича, създава и задържа инвестиции. Икономическите, социалните и материалните характеристики на общината насочват разработването и подходите към изпълнението на стратегията за местно икономическо развитие. Добрата практика доказва, че за да

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

изгради силна местна икономика, всяка общност трябва да изясни характера и структурата на местната икономика в процес на сътрудничество и да извърши анализ на местните силни страни, слабости, възможности и заплахи. Така се открояват най-важните въпроси и възможности за местната икономика.

От своя страна местното самоуправление, разполага с възможности за използване на ефективни инструменти и модели за управление за създаването на ефективни политики за местно развитие. Постигането на оптимално и балансирано развитие между регионалната политика и местно самоуправление е една от най-важните стъпки за качествена промяна на живота на хората.

Общинският план за развитие (ОПР) е основен стратегически документ на общинско ниво и определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината. Общинската администрация разработва конкретни политики и програми, насочени към приоритетните области за развитие на общината - стратегически документи и програми за подпомагане и развитие на конкретни области от основните политики, залегнали в ОПР.

2. ЗАКОНОДАТЕЛНА И ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА РЕГИОНАЛНО И МЕСТНО РАЗВИТИЕ

2.1. Законодателна рамка на политиките за регионално и местно развитие

Законодателната рамка на политиките за регионално и местно развитие включва:

- Конституция на Република България,
- Европейска харта за местно самоуправление (ЕХМС),
- Закон за административно-териториалното устройство на република България (ЗАТУРБ);
- Изборен кодекс,
- Закон за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА),

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

- Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление,
- Закон за регионалното развитие (ЗРР),
- Закон за устройство на територията (ЗУТ).
- Закон за публичните финанси.

2.2. Подзаконови актове

- Правилник за прилагане на Закона за регионално развитие,
- Наредби и правилници на общинско ниво.

2.3. Институционална рамка на политиките за регионално и местно развитие

Институционалните инструменти за регулиране на политики за регионално и местно развитие включват изградена структура от държавни и местни органи за управление, с добре дефинирани функции. Политиките за регионално и местно развитие, са обхванати от широк спектър институционални ведомства. Разработени са в съответствие с целите на Европейския съюз, определени в Стратегическите насоки за сближаване на Общността. Също така са в съответствие с изготвените национални и европейски стратегически документи.

3. УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ В ПРОЦЕСА НА ФОРМИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОЛИТИКИ

3.1. Гражданско участие

Правото на гражданите да участват в процеса на формиране и изпълнение на политики е утвърдено както в международни документи, така и в националното право. Според Кодекса на добрите практики на гражданско участие в процеса на вземане на решения, одобрен от Съвета на Европа, участието в обществени консултации е една от формите

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

на гражданското участие. По този начин гражданите и гражданските организации могат да заявят активна позиция, да предложат алтернативни решения, да отправят препоръки до институциите.

Възможността за участие в процеса на обсъждане и консултиране на законодателството е предвидена в Закона за нормативите актове (чл.26, ЗНА). В Конституцията (чл. 45) е предвидено, че гражданите имат правото да отправят предложения и петиции до държавните органи. Процедурата, по която се извършва това, е уредена в законодателството. В ЗНА (чл. 18) се съдържа принципната възможност за гражданите и юридическите лица да правят предложения за усъвършенстване на законодателството. Тези предложения се отправят до институцията, която има правото да издаде нормативния акт, или до институция с право на законодателна инициатива.

Предложенията за промени в законите могат да бъдат адресирани до председателя на Народното събрание, както и до ресорните парламентарни комисии. В 42-рото Народно събрание е създадена и специална комисия, която да разглежда предложенията и жалбите на гражданите

На местно ниво е предвидена законова възможност гражданите и юридическите лица да внасят писмени предложения и становища в комисиите на общинския съвет (чл. 49, ЗМСМА). Тези предложения могат да бъдат както за приемането от общинския съвет на нормативни актове (правилници, наредби), така и за стратегически и политически документи.

3.2. Участие на гражданите в политиките за регионално и местно развитие

Инициране на предложения за промени в законодателството

Освен в рамките на обществените консултации гражданите и организациите могат да участват в изработването на нормативни и политически актове, като непосредствено правят предложения за тяхното приемане от компетентните институции. Тази възможност е предвидена в Кодекса на добрите практики на гражданско участие, а като основно право е гарантирано в Конституцията, Закона за нормативните актове и Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В Конституцията (чл. 45) е предвидено, че Гражданите имат правото да отправят предложения и петиции до държавните

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

органи. Процедурата, по която се извършва това, е уредена в законодателството. В ЗНА (чл. 18) се съдържа принципната възможност за гражданите и юридическите лица да правят предложения за усъвършенстване на законодателството. Тези предложения се отправят до институцията, която има правото да издаде нормативния акт, или до институция с право на законодателна инициатива.

Участие в заседания на общинския съвет и комисиите

На местно ниво гражданите могат да участват в заседанията на общинския съвет и неговите комисии. Според предвиденото в Закона за местното самоуправление и местната администрация (чл. 28), заседанията на общинския съвет и на неговите комисии са открити. Само по изключение общинският съвет може да реши отделни заседания да са закрити. Също така гражданите могат да присъстват на заседанията на общинския съвет и на неговите комисии, като заемат специално определените за тях места. Нещо повече – гражданите имат право да се изказват, да отправят питания, становища и предложения от компетентността на общинския съвет, кмета или общинската администрация, представляващи обществен интерес. Гражданите могат и да получават отговори от институциите на местната власт по ред, начин и в срок, определени в правилника за организация на общинския съвет.

Участие в обсъждането на общинските бюджети

Гражданите и местната общност могат да се включат при изготвянето на проектобюджета на общината. Те могат да правят предложения за включване на отделни пера в проектобюджета. Това става чрез организиране на консултации, срещи и публични обсъждания с гражданите и местната общност (Закон за публичните финанси).

Участие на граждани в местни обществени/консултативни съвети

Обществените съвети са консултативни органи за гражданско участие и обществен контрол на местно ниво, които съдействат на местната власт за формулиране и реализиране на общинската политика по важни за местната общност проблеми. Обществените съвети могат да бъдат формално учредени като самостоятелно юриди-

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

ческо лице (сдружение с нестопанска цел) или да съществуват като обществено-консултативен орган към общината, района, кметството. Те могат да се създават както по инициатива на гражданите и НПО, така и по инициатива на местната власт. Добре е гражданите и организациите, които участват в работата, да притежават експертиза и опит в разработването на проекти в обществена полза, в консултирането на политически и нормативни документи, в отстояването на обществено значими каузи или да представляват важна обществена група или група в неравностойно положение. Номинирането и изборът на членовете трябва да са максимално прозрачни, подчинени на ясно формулирани правила и критерии. Обществените съвети следва да работят максимално публично и да включват в дейността си и граждани и организации, които формално не са техни членове.

Достъп до информация за граждани и НПО

Достъпът до обществена информация е една от основните предпоставки за гражданското участие според Кодекса на добрите практики на гражданско участие. Нормативната уредба на това основно право е на конституционно и законово ниво. Според Конституцията всеки има право да търси, получава и разпространява информация. Институциите са задължени да предоставят информация на гражданите по въпроси, които представляват за тях законен интерес (чл. 41).

Обществени консултации на нормативни и стратегически документи на местно ниво

Да се организират обществени консултации на проектите на правилници, наредби, планови и стратегически документи и други решения, приемани от общинските съвети;

- Минималният срок за извършване на обществената консултация да е 20 дни;
- Обществените консултации могат да са под формата на писмена или онлайн консултация, дискусия, кръгла маса, съвместни работни групи и др.;
- След приключване на консултацията, на страницата на общинския съвет да се публикува обобщена информация за приетите или отхвърлени предложения;

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

- Работата на общинския съвет да се подпомага от обществен съвет, действащ на територията на съответната община.

Защитата на правата и законните интереси на гражданите може да се осъществява и чрез института на общественя посредник. Той се избира с мнозинство 2/3 от общия брой на общинските съветници и съдейства за спазване правата и законните интереси на гражданите пред органите на местното самоуправление и местната администрация. Организацията и дейността му се уреждат с правилник, приет от общинския съвет.

Законът за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление урежда условията, организацията и реда за пряко участие на гражданите на България при осъществяване на държавната и местната власт. Прякото участие се осъществява чрез следните форми:

- референдум - той може да се произвежда на национално и местно ниво. Национален референдум се произвежда на територията на Република България за пряко решаване от гражданите на въпроси с национално значение от компетентността на Народното събрание. Такъв се провежда и по предложение на общинските съвети и от граждани. Местен референдум се произвежда в община, район или кметство за пряко решаване на въпроси от местно значение, които законът е предоставил в компетентност на органите на местно самоуправление или органите на района или кметството. ;
- гражданска инициатива - тя може да се провежда на национално, европейско и местно ниво, а общото събрание на населението - на местно ниво. Чрез национална гражданска инициатива гражданите правят предложения до Народното събрание или до органите на централната изпълнителна власт за решаване на въпроси от национално значение. Тя се осъществява чрез подписка, организирана от инициативен комитет на територията на цялата страна. Чрез местна гражданска инициатива гражданите правят предложения до общинския съвет, кмета на общината, на района или на кметството, или до областни или регионални органи на изпълнителната власт за решаване на въпроси от местно значение. Тя се осъществява чрез подписка, организирана от инициативен

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

комитет на територията на съответната община, район, кметство или населено място;

- европейска гражданска инициатива - тя се извършва чрез подписка при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 211/2011 на Европейския парламент и на Съвета на Европа от 16 февруари 2011 г. относно гражданската инициатива;
- общо събрание на населението - то се провежда за решаване на въпроси от местно значение, компетентността за чието решаване по целесъобразност е предоставена на съответния общински съвет или кмет.

4. ПРОБЛЕМНИ ОБЛАСТИ, КОИТО ОГРАНИЧАВАТ УЧАСТИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ В ПОЛИТИКИТЕ ЗА РЕГИОНАЛНО И МЕСТНО РАЗВИТИЕ

Основните проблеми, които ограничават участието на гражданите в политиките за регионално и местно развитие са:

- недостатъчна публичност и прозрачност в процеса на определяне на целите и политиката на общината и на механизмите за тяхното реализиране пораждат недоверие в законосъобразността на приетите решения и тяхната целесъобразност по отношение нуждите и интересите на общността.
- отношението на гражданите към органите на местното самоуправление като посредник на взети „отгоре“ решения. От друга страна, партизирането на местната политика като следствие от пропорционалната изборителна система, по която се избират общинските съветници, ограничава в значителна степен възможностите за включване на алтернативни предложения и решения и ограничава реалното влияние на гражданите;
- липса на публичност в работата на общинските съвети, което лишава гражданите от възможността да контролират местните избраници по отношение на това как те осъществяват своите функции;

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

www.ngogrants.bg

- задължението на местните избраници да информират гражданите за своята дейност, не е обезпечено с реален механизъм;
- липса на традиционни или регламентирани механизми за обществен контрол и санкции за дейността на местните избраници в периода между изборите в голяма степен омаловажават и обезсмислят гражданската и политическата активност;
- липса на регламентиран механизъм за предварителен достъп до обществено значима информация относно решенията, които предстоят да бъдат разглеждани и приемани от общинския съвет, лишава гражданите от възможност за формиране на рационално мнение по тях и съответно за инициатива;
- липсват единни минимални стандарти за информиране, консултиране и съвместно вземане на решения с гражданите, задължителни за спазване от администрацията на централно и местно ниво;
- отсъства адекватен капацитет сред служителите в изпълнителната власт за работа по тези въпроси, неясни са отговорностите им относно взаимодействията с гражданите и структурите на гражданското общество в процесите на вземане на решения;
- липса на ресурс за участие на гражданите и структурите на гражданското общество в процеса на регионално и местно развитие;
- недобри процедури и критерии за определяне на заинтересованите страни и за привличане на участници в обсъжданията и консултациите, което рефлектира върху представителството на гражданите и структурите на гражданското общество;
- липса на информация за резултатите от гражданските инициативи и консултации и за начина, по който приноса на гражданите ще бъде отразен (или няма да бъде отразен) при изготвянето/актуализирането на съответния нормативен или политически документ
- електронният консултативен процес е слабо застъпен в работата на институциите на регионално и местно ниво.

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

Проектът „Насърчаване гражданското участие във формирането и прилагането на политики за регионално и местно развитие“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

www.ngogrants.bg